

Aktuālais pasaules ekonomikā

2025. gada 28. aprīlis – 9. maijs

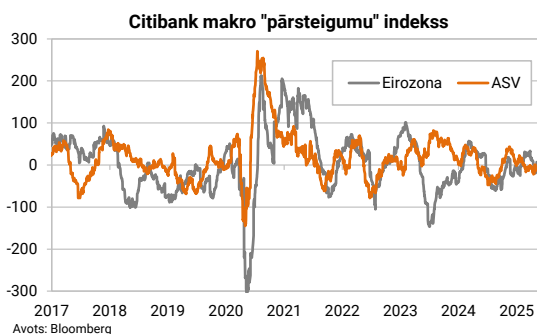
Simona Striževska

Ekonomiste

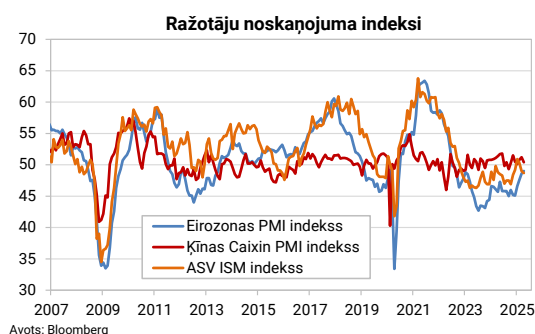
Simona.Strizevska@cbl.lv

- Par spīti tarifu izraisītajai turbulencei ASV ekonomikas aktivitātes dati līdz šim ir turējušies samēra labi.** Kaut arī ASV ražotāju pesimisms aprīlī vēl nedaudz palielinājās, ISM indekss palika virs līmeņiem, kādi bija vērojami pērnā gada vidusdaļā (48.7 punkti). Tikmēr ASV pakalpojumu sniedzēju optimisms aprīlī pieauga pēc krituma pirms mēneša (51.6 punkti aprīlī). Jauno pasūtījumu dinamika uzlabojās abos sektoros. Arī ASV darba tirgus dati aprīlī izrādījās labāki nekā tika gaidīts – mēneša laikā darbā tika pieņemti 177 tūkstoši jauno darbinieku. Bezdarba līmenis ASV palika stabils 4.2% līmenī, bet darbinieku stundas samaksa aprīlī palielinājās par 0.2% mēneša un 3.8% gada griezumā. Vispēcīgāko pasliktinājumu līdz šim demonstrēja ASV patērētāju noskaņojums, kas aprīlī sasniedza zemāko līmeni kopš 2020. gada.
- ASV IKP 1. ceturksnī uzrādīja pirmo samazinājumu trīs gadu laikā un nokrita par 0.3% anualizētā izteiksmē (0.1% ceturkšņa griezumā).** To galvenokārt noteica preču importa kāpums par vairāk kā 10% ceturkšņa griezumā un uzņēmumu vēlme aizpildīt noliktavas ar importētām precēm pirms papildu tarifu ieviešanas. Tuvākajos ceturkšņos šī ietekme varētu reversēties. Visstraujāk 1. ceturksnī auga datoru, mobilo tālrunu un farmācijas produkcijas importa apjomi. 1. ceturksnī paātrinājās arī uzņēmumu investīcijas aprīkojumā. Mājsaimniecību patēriņa izaugsme 1. ceturksnī sabremzējās dēļ mazākiem tēriņiem automašīnām un izdevumiem restorānos, kamēr pieprasījums pēc citām precēm un pakalpojumiem saglabājās salīdzinoši spēcīgs. Bloomberg aptaujātie analītiķi kopš aprīļa sākuma būtiski samazināja ASV izaugsmes prognozes un patlaban paredz, ka ASV IKP 2025. gadā varētu pieaugt par 1.35%.
- Ķīnas uzņēmēju noskaņojums aprīlī pasliktinājies, taču daudz mazāk, nekā tika gaidīts.** Ražotāju un pakalpojumu PMI indeksi aprīlī noslīdēja tuvāk 50 punktu atzīmei, taču joprojām saglabājās izaugsmes zonā. Jauno pasūtījumu dinamika aprīlī pavājinājās abos sektoros, turklāt Ķīnas eksporta izugsme aprīlī sabremzējās līdz 8.1% gada griezumā, kas, visticamāk, atspoguļo tarifu ietekmi. Ķīnas eksporta izugsme aprīlī sabremzējās līdz 8.1% gada griezumā no 12.4% martā. Eksports uz ASV aprīlī saruka par 21.0%, kas parāda pirmo ASV tarifu negatīvo ietekmi, tomēr šo kritumu daļēji kompensēja eksporta pieaugums uz citām Āzijas valstīm un stabila izaugsme Eiropā (8.2% gada griezumā). Ķīnas imports aprīlī samazinājās par 0.2%. Šonedēļ Ķīnas centrālā banka paziņoja arī par vairākiem monetārās mikstināšanas pasākumiem, lai atbalstītu ekonomikas izaugsmi.
- Eirozona izaugsme 1. ceturksnī izrādījies straujāka, nekā gaidīts, un IKP audzis par 0.4% ceturkšņa griezumā.** Gada griezumā eiropas IKP pieauga par 1.2% jau otro ceturksni pēc kārtas. Starp lielākajām eiropas valstīm Spānijas ekonomika turpināja uzrādīt salīdzinoši straujāku izaugsmi, un IKP ceturkšņa laikā pieauga par 0.6%. Savukārt Itālijas, Francijas un Vācijas ekonomikas izaugsme bija robežās no 0.1 līdz 0.3%. Atšķirībā no ASV, eiropas izaugsmes prognozes turējās stabilas un tika koriģētas tikai nedaudz uz leju. Saskaņā ar Bloomberg Consensus, eiropas IKP šogad varētu pieaugt par 0.8%, nākamgad – par 1.1%.
- Aprīlī eiropas gada inflācija palikusi nemainīga 2.2%.** Pateicoties naftas cenu kritumam un eiro vērtības kāpumam pasaules finanšu tirgos, energoresursu cenu samazinājums eiropā aprīlī padziļinājās. Tas atsvēra pamatinflācijas paātrinājumu atpakaļ uz 2.7% no 2.4% martā. Pakalpojumu cenu pieaugums gada griezumā aprīlī atkal paātrinājās līdz 3.9% pēc palēninājuma iepriekšējo divu mēnešu laikā. Bloomberg aptaujātie analītiķi paredz, ka eiropas inflācija šogad saglabāsies tuvu 2% un gada vidēji sasniegs 2.1%.
- Kā arī tika sagaidīts, ASV Federālā rezervju sistēma maijā atstāja dolāru likmi nemainīgu 4.25 – 4.50% līmenī.** Kopumā FRS uzlika likmju samazināšanu uz pauzes pēc pēdējā likmju pazeminājuma decembrī. Spriežot pēc FRS vadītāja komentāriem, centrālā banka ieņēma nogaidošu pozīciju, ņemot vērā tarifu radīto nenoteiktību ASV ekonomikā. Saskaņā ar fjučeru cenām, tirgus dalībnieki šā gada otrajā pusē sagaida līdz 3 likmju samazinājumiem, pirmo pazeminājumu negaidot ātrāk par jūliju. Finanšu tirgus prognozes patlaban paredz, ka likmes ASV tuvāko 2 līdz 3 gadu periodā varētu nostabilizēties 3.25-3.50% apgalā.

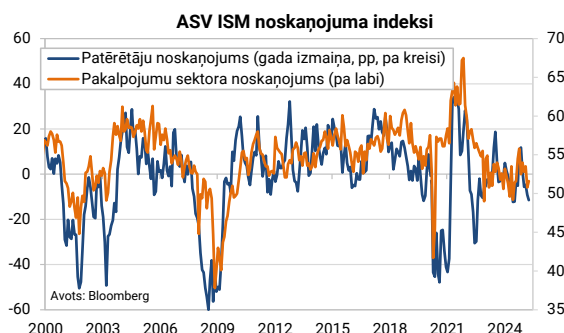
Makro pulss

ASV ražotāju noskaņojums turpināja vājināties

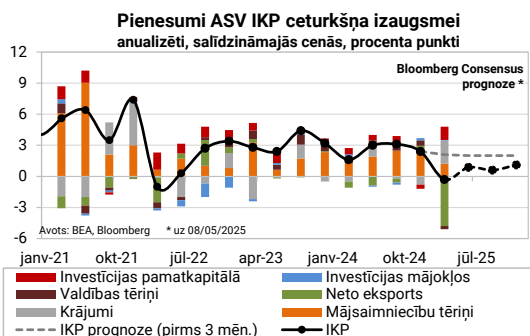
Patērētāju noskaņojums ASV turpināja pasliktināties

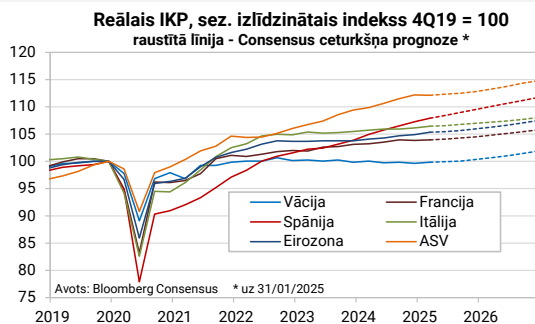
Ražošanas pasūtījumu samazinājums ASV stabilizējas

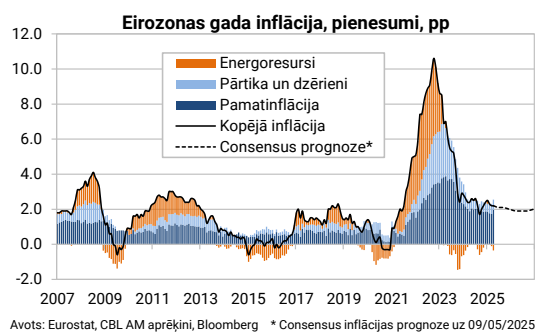
Straujš importa kāpums nomāc ASV IKP izaugsmi

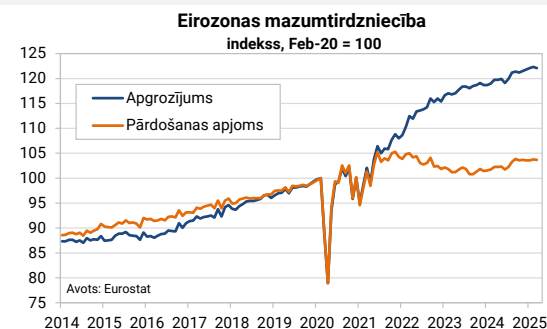
Eiropas IKP cipari izrādījās labāki nekā gaidīts

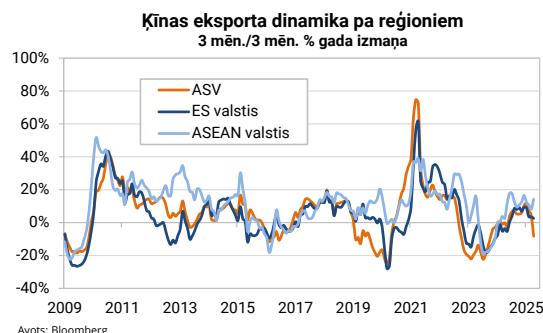
Eiropas inflācija aprīlī turējās stabila

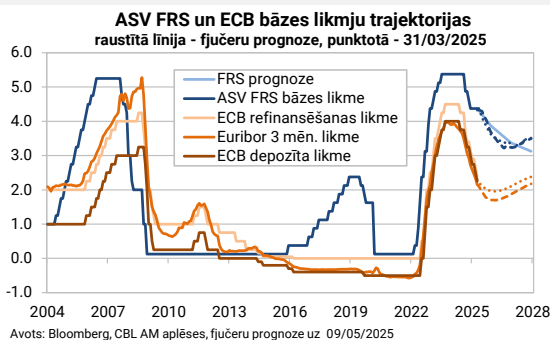
Eiropas tirdzniecība martā nedaudz zemāka

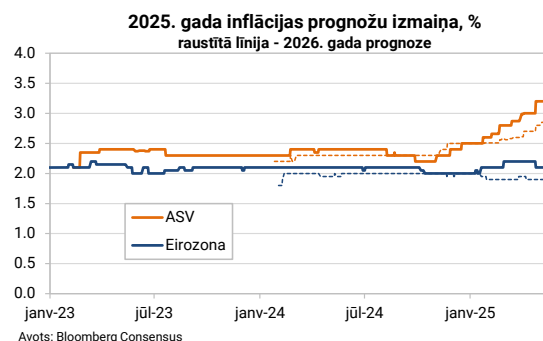
Ķīnas eksports turpina augt, ASV virzienā mazinās

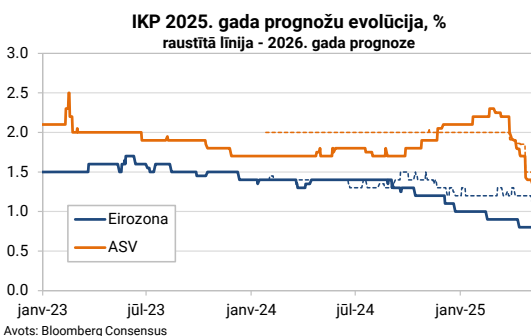
Procentu likmju trajektorijas

Consensus inflācijas prognozes

Consensus IKP prognozes

Apskata sagatavošanas datums: 09.05.2025.

Saistību neuzņemšanās atruna:

Šim apskatam ir informatīvs raksturs, un to nevar uzskatīt kā piedāvājumu vai rekomendāciju pirkt, turēt vai pārdot tajā minētos finanšu instrumentus. Apskatā iekļautā informācija uzskatāma par mārketinga paziņojumu Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē un tā nav sagatavota, pamatojoties uz tādu normatīvo aktu prasībām, kas veicina ieguldījumu pētījumu neatkarību, kā arī nav pakļauta aizliegumam veikt darījumus pirms ieguldījumu pētījuma izplatīšanas. Šī apskata autori, kā arī CBL Asset Management IPAS, tās saistītie uzņēmumi vai pārstāvji neuzņemas atbildību par kādām neprecizitātēm vai kļūdām, kā arī par apskatā iekļautās informācijas iespējamu izmantošanu, tostarp neuzņemas atbildību par tiešiem, netiešiem zaudējumiem (ieskaitot neiegūto peļņu), kā arī soda sankcijām, arī gadījumos, kad ir brīdināta par tādu iespējamību. Šajā apskatā ietvertā informācija iegūta no avotiem, kas tiek uzskatīti par uzticamiem (www.bloomberg.com, www.reuters.com, citu masu mediju, kā arī valstu biržu, centrālo banku un statistikas biroju, kā arī kompāniju mājas lapās atrodamo informāciju u.c.), tajā pat laikā CBL Asset Management IPAS negarantē sniegtās informācijas precizitāti un pilnību. Apskatā paustā informācija un viedokļi attiecas uz apskata publicēšanas brīdi, un var tikt mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz CBL Asset Management IPAS vai attiecīgajiem avotiem ir obligāta.